

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Institute of Economics and Social Sciences

Eesti Maaelu Arengukava 2007–2013 meetme 1.5.3 „Kahjustatud metsa taastamise ja metsatulekahju ennetamise investeeringutoetus“ rakendamistulemuste analüüs

IV taotlusvoor

Teostaja:

**Eesti maaelu arengukava 2007–2013 1., 3. ja 4.
telje püsihindaja
Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Eesti Maaülikool**

Tartu 2012

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. ANALÜÜSI METOODIKA.....	4
2. NELJANDA TAOTLUSVOORU VÄLJUNDID VÕRRELDES EELNEVATE TAOTLUSVOORUDEGA.....	5
3. MEETME 1.5.3 TOETUSE SAAJATE KATTUVUS MAK TEISTE MEETMETE TOETUSE SAAJATEGA.....	7
4. MEETME 1.5.3 SIHTTASEMETE TÄITUMINE.....	8
5. TOETATUD TEGEVUSED.....	9
6. INVESTEERINGUTE TEOSTAMINE.....	10
7. KOKKUVÕTE.....	11

SISSEJUHATUS

Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (edaspidi MAK) esimese telje meetme 1.5.3 „Metsa majandusliku väärtuse parandamise investeeringutoetus“ (edaspidi meede 1.5.3) püsihindamist teostab Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõike 1 kohaselt kehtestavad liikmesriigid püsihindamise süsteemi, mida vastavalt Põllumajandusministeeriumi volitusele teostab MAK raames Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut. Püsihindaja tegevus on määratletud põllumajandusministri 7. jaanuari 2009. a määrusega nr 3 „Eesti maaelu arengukava 2007–2013 seire ja hindamise kord“. Käesolev rakendusanalüüs on 2012. aasta hindamisplaani alusel teostatav uurimistöö.

Meede 1.5.3 kuulub MAK 1. telje meetmete hulka. Telg on suunatud põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime parandamisele. Meetme 1.5.3 spetsiifilised eesmärgid on:

- loodusõnnetuste ja tulekahju poolt kahjustatud metsa tootmispotentsiaali taastamine;
- metsatulekahjude ennetamine.

Meetme 1.5.3 taotlusvoorud on olnud avatud neli korda:

- 1) 29.09. – 24.10.2008;
- 2) 31.08. – 25.09.2009;
- 3) 15.11. – 05.12.2010;
- 4) 03.10. – 17.10.2011.

Edaspidi nimetatakse vastavalt esimese, teise, kolmas ja neljas taotlusvoor.

Käesoleva rakendusanalüüsi eesmärgid on järgmised:

- 1) võrrelda nelja taotlusvooru tulemusi;
- 2) hinnata korduvtaotlejate osakaalu ja korduvtaotluste rahastamise tõenäosust;
- 3) analüüsida meetme 1.5.3 toetuse saajate kattuvust teiste MAK meetmete toetuse saajatega;
- 4) anda ülevaade toetatud tegevustest;
- 5) hinnata investeeringute elluviimise aktiivsust;
- 6) analüüsida meetme sihttasemete täituvuse tõenäosust.

Käesoleva rakendusanalüüsi koostas EMÜ majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna analüütik Toomas Kangur.

1. ANALÜÜSI METOODIKA

Meetme 1.5.3 rakendusanalüüsi koostamisel kasutati toetuse taotlejate ja saajate andmeid seisuga 10. aprill 2012. aasta. Analüüsitavad andmed koosnesid SA Erametsakeskus (Sihtasutus Erametsakeskus) poolt esitatud Euroopa Komisjoni kohustuslikest väljundnäitajatest ja püsihindaja poolt kogutud siseriiklikest väljund- ja tulemusnäitajatest. Püsihindajate poolt kogutud näitajad pärinesid äriregistri andmebaasist.

Kogutud andmed on minevikulised, seega tuginetakse analüüsil faktilistele andmetele. Analüüs viidi läbi kabinetuuringuna. Täiendavat küsitlust ettevõtjate algandmete täiendamiseks ei teostatud.

Põhiliselt kasutatakse järgmisi grupeerimisi:

- 1) jaotamine taotlusvoorude alusel;
- 2) jaotamine toetuse saaja ettevõtlusvormi alusel;
- 3) esitatud, heakskiidetud ehk määratud ja väljamaksega taotlused;
- 4) toetuse saajad ja toetuse mittesaajad.

Analüüsis kasutatakse järgmisi lühendeid:

MAK – Eesti maaelu arengukava 2007–2013 rakendamisperiood;

MÜ – metsaühistu;

MTÜ – mittetulundusühing;

FIE – füüsilisest isikust ettevõtja;

AS – aktsiaselts;

OÜ – osaühing;

TÜ – tulundusühistu.

2. NELJANDA TAOTLUSVOORU VÄLJUNDID VÕRRELDES EELNEVATE TAOTLUSVOORUDEGA

Metsaomanikud on esitanud toetuse saamiseks nelja vooruga kokku 194 taotlust. Heakskiidu said 156 taotlust. Määratud toetuste summa oli kokku 941 468 eurot. Heakskiidetud taotluste osatähtsus nelja taotlusvooruga kokkuvõtteks oli 80,4%. Neljandas taotlusvoorus kiideti heaks 62 taotlust (tabel 1), keskmine määratud toetuse summa oli 5 351 eurot, mis on mõnevõrra väiksem varasemate taotlusvoorude keskmisest.

Tabel 1. Toetuse taotlemine ja määramine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Esitatud taotluste arv	Taotletud toetuse summa kokku, eurot	Taotletud keskmine toetuse summa, eurot	Heakskiidetud taotluste arv	Määratud toetuse summa kokku, eurot	Määratud keskmine toetuse summa, eurot	Heakskiidetud taotluste osatähtsus taotluste arvust
I taotlusvoor	22	174 824	7 947	17	98 745	5 809	77,3%
II taotlusvoor	39	270 466	6 935	34	255 647	7 519	87,2%
III taotlusvoor	69	382 856	5 549	43	255 343	5 938	62,3%
IV taotlusvoor	64	347 607	5 431	62	331 733	5 351	96,9%
KOKKU	194	1 175 752	6 061	156	941 468	6 035	80,4%

Korduvtaotlemine

Neljas taotlusvoorus esitati 142 taotleja poolt kokku 194 taotlust. Korduvalt toetust taotlenud taotlejate osakaal varieerus voorude lõikes 15,9-32,8% (tabel 2). Kokku 15,3%-le toetuse saajatest on määratud toetus mitmes voorus. Keskmiselt on heaks kiidetud 1,26 taotlust ühe toetuse saaja kohta, kuid MTÜ-de ja TÜ-de puhul on see näitaja 2,0, osauhingute ja aktsiaseltside puhul 1,53. Neljanda vooru 60-st toetuse saajast 17 (28,3%) olid saanud toetust ka eelnevates voorudes.

Neljandas taotlusvoorus said oma taotlusele heakskiidu 81,0% korduvtaotlejatest (tabel 2), sama vooru taotluste keskmine heakskiit oli 96,9%.

Tabel 2. Korduvtaotluste osakaal toetuse taotlejate ja saajate hulgas

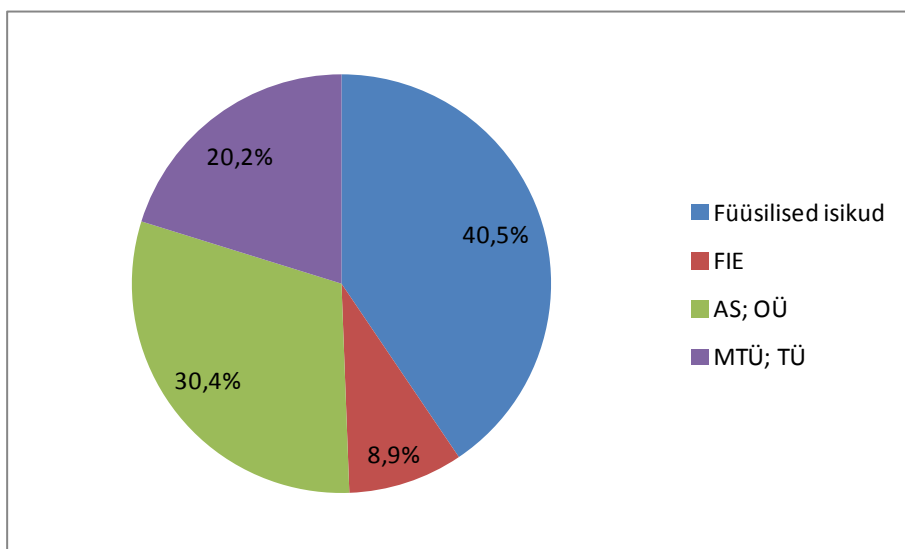
Taotlusvoor	Toetuse taotlejad			Toetuse saajad		
	Toetuse taotlejate arv	Korduvalt toetust taotlenud taotlejate arv	Korduvtaotlejate osakaal toetuse taotlejatest	Toetuse saajate arv	Korduvalt toetust saanud taotlejate arv	Korduvalt toetust saanud taotlejate osakaal kõigist taotlejatest
I taotlusvoor	22	X	X	17	X	X
II taotlusvoor	39	8	20,5%	33	7	21,2%
III taotlusvoor	69	11	15,9%	43	7	16,3%
IV taotlusvoor	64	21	32,8%	60	17	28,3%
KOKKU erinevaid isikuid	142	26	18,3%	124	19	15,3%

Toetuse saajate ettevõtlusvorm

Toetuse saajatest olid 69,4% füüsilised isikud, 14,5% FIE-d ja 12,1% osühingud ja aktsiaseltsid (tabel 3). Nelja taotlusvooruga määratud toetuse summast määrati füüsilistele isikutele 40,5%, FIE-le 8,9% (joonis 1).

Tabel 3. Toetuse saajate jagunemine ettevõtlusvormi alusel

Taotlusvoor	Toetuse saajate arv	...sh Füüsilised isikud		...sh FIE		...sh AS; OÜ		...sh MTÜ ja TÜ	
		arv	osakaal	arv	osakaal	arv	osakaal	arv	osakaal
I taotlusvoor	17	10	58,8%	3	17,6%	3	17,6%	1	5,9%
II taotlusvoor	33	19	57,6%	5	15,2%	5	15,2%	4	12,1%
III taotlusvoor	43	30	69,8%	5	11,6%	6	14,0%	2	4,7%
IV taotlusvoor	60	42	70,0%	6	10,0%	9	15,0%	3	5,0%
KOKKU erinevaid isikuid	124	86	69,4%	18	14,5%	15	12,1%	5	4,0%

Joonis 1. Määratud toetuse summa jagunemine toetuse saaja ettevõtlusvormi alusel

3. MEETME 1.5.3 TOETUSE SAAJATE KATTUVUS MAK TEISTE MEETMETE TOETUSE SAAJATEGA

Meetme 1.5.3 alusel on toetust saanud 124 erinevat isikut. Nendest 44 (35,5%) on lisaks 1.5.3 toetusele saanud toetust veel ühest MAK meetmest ning 8 (6,5%) on saanud toetust veel kahest teisest MAK meetmest (tabel 4). Lisaks on üks meetme 1.5.3 toetuse saajat saanud toetust kolmest teisest MAK meetmest.

Tabel 4. Meetme 1.5.3 toetuse saajad, kes on lisaks meetmele 1.5.3 saanud toetust veel ühest või mitmest MAK meetmest

Meetmete arv millest 1.5.3 toetuse saaja on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.3	1	2	3
1.5.3 toetuse saajate arv kes on saanud toetust vastavast hulgast teistest MAK meetmetest	44	8	1

Meetme 1.5.3 toetuse saajad on kokku 63 korral saanud toetust veel mõnest teisestki MAK meetmest – seejuures 52 korral on saadud toetust meetmest 1.5.1 ja 4 korral meetmest 1.8 (tabel 5).

Tabel 5. Meetmed millest meetme 1.5.3 toetuse saajad on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.3

Meede	1.5.1	1.8	1.3.1	1.4.1	1.4.3	3.1	1.5.2	1.1.1	Kokku
Vastavast meetmest toetust saanud meetme 1.5.3 toetuse saajate arv	52	4	2	1	1	1	1	1	63

Kokkuvõttes saab väita, et meetme 1.5.3 toetuse saajate kattuvus meetme 1.5.1 toetuse saajatega on suur, kuid MAK teiste meetmete toetuse saajatega on kattuvus väike.

4. MEETME 1.5.3 SIHTTASEMETE TÄITUMINE

Meetme eesmärgipärase rakendumise hindamise üheks meetodiks on meetme sihttasemete eeldatava täitumise jälgimine. Ühtlasi annab see tagasiside vajadusest teha muudatusi meetme eesmärkide täitmiseks. MAK-is on seatud sihttasemeks, et programmiperioodi jooksul toetatud ennetustegevuste ja taastamiste arv peab olema 300. SA Erametsakeskus andmetel on 10.04.2012 seisuga määratud toetus 264 ennetus- ja taastamistegevuse teostamiseks. See moodustab 88,0% sihttasemest (tabel 6).

Tabel 6. Meetme 1.5.3 sihttasemed

Indikaatori tüüp	Indikaator	Eesmärk 2007–2013	Eesmärgi täitmise, %
Väljundnäitaja	Ennetustegevuste ja taastamiste arv	300	88,0
	Kogu investeerimismaht	3,66 mln eurot	34,8
	Loodusõnnetuste ja tulekahju poolt kahjustatud metsa taastamine (ha)	3500	25,4
Tulemusnäitaja	Metsatulekahju ennetustegevusega hõlmatud metsa pindala (ha)	7000	NA

Kahjustatud metsa taastamiseks rajatakse uus metsakultuur 406,1 ha, hooldatakse metsakultuuri 464,4 ha ja aidatakse kaasa metsa looduslikule uuenemisele 18,5 ha. Toetuse abil taastatava kahjustatud metsa kogupind moodustab 2013 aasta sihttasemest 25,4%. Sihttaseme vähese täitumise põhjuseks on eelkõige asjaolu, et perioodi jooksul, mil meedet on rakendatud, pole olnud laiaulatuslikke õnnetusi (tuulemurrud, metsatulekahjud).

Toetatud projektide investeringute sihttasemeks on 3,66 mln eurot. Nelja taotlusvooru heakskiidetud projektide toetatava investeeringu summa kokku oli 1,3 mln eurot ja soovitud sihttaseme saavutamine on küsitav.

Metsatulekahju ennetamise eesmärgil rajatakse ja korrastatakse 25 570 meetrit tuletõkestusriba või -vööndit.

5. TOETATUD TEGEVUSED

Andmed toetatud tegevuste kohta on esitatud tabelis 7. **Kõige suurem summa määratud toetusest kasutatakse uue metsakultuuri rajamiseks. Keskmise määratud toetuse summa uue metsakultuuri rajamisel oli 956 eurot ha kohta.**

Tabel 7. Toetatud tegevused taotlusvoorude lõikes

Tegevus	Ühik	I voor	II voor	III voor	IV voor	Kokku
Suitsetamis- ja lõkgetegemiskoha rajamine ja tähistamine	tk	8,0	45,0		16,0	69,0
Looduslikule uuenemisele kaasaaitamine	ha			12,8	5,7	18,5
Metsakultuuri hooldamine	ha	113,9	67,5	136,4	146,6	464,4
Uue metsakultuuri rajamine	ha	20,1	11,8	196,8	177,4	406,1
Tuleohumärgi ja –plakati soetamine ja paigaldamine	tk	29,0	56,0		12,0	97,0
Tuletõkestusriba või –vööndi korrashoidmine	m	110	1 035,0	2 350,0	3 654,0	7 149,0
Tuletõkestusriba või –vööndi rajamine	m		7 440,0	570,0	10 411,0	18 421,0
Veevõtukohta ja juurdepääsutee korrashoidmine	m	967,0	3 853,0	13 300,0	5 666,0	23 786,0
Veevõtukohta ja juurdepääsutee tähistamine	tk	7,0	20,0	20,0	9,0	56,0
Suitsetamis- ja lõkgetegemiskoha rajamine ja tähistamine	euro	31 726	149 712		53 541	234 979
Looduslikule uuenemisele kaasaaitamine	euro			1 939	872	2 811
Metsakultuuri hooldamine	euro	15 287	9 051	18 026	19 644	62 008
Uue metsakultuuri rajamine	euro	18 091	11 124	178 671	180 337	388 223
Tuleohumärgi ja –plakati soetamine ja paigaldamine	euro	3 218	5 120		1 379	9 716
Tuletõkestusriba või –vööndi korrashoidmine	euro	339	1 168	1 408	3 008	5 924
Tuletõkestusriba või –vööndi rajamine	euro		17 397	852	34 708	52 957
Veevõtukohta ja juurdepääsutee korrashoidmine	euro	29 502	60 244	52 951	37 330	180 027
Veevõtukohta ja juurdepääsutee tähistamine	euro	583	1 830	1 496	914	4 822
Suitsetamis- ja lõkgetegemiskoha rajamine ja tähistamine	euro/tk	3 965,7	3 326,9		3 346,3	3 405,5
Looduslikule uuenemisele kaasaaitamine	euro/ha			151,5	153,0	151,9
Metsakultuuri hooldamine	euro/ha	134,2	134,1	132,2	134,0	133,5
Uue metsakultuuri rajamine	euro/ha	900,1	942,7	907,9	1 016,6	956,0
Tuleohumärgi ja –plakati soetamine ja paigaldamine	euro/tk	110,9	91,4		114,9	100,2
Tuletõkestusriba või –vööndi korrashoidmine	euro/m	3,1	1,1	0,6	0,8	0,8
Tuletõkestusriba või –vööndi rajamine	euro/m		2,3	1,5	3,3	2,9
Veevõtukohta ja juurdepääsutee korrashoidmine	euro/m	30,5	15,6	4,0	6,6	7,6
Veevõtukohta ja juurdepääsutee tähistamine	euro/tk	83,3	91,5	74,8	101,6	86,1

Keskmine määratud toetuse summa tuletõkestusriba või –vööndi rajamisel oli 2,9 eurot meetri kohta. Keskmine määratud toetuse summa ühe suitsetamis- ja lõkketegemiskoha rajamise ja tähistamise kohta oli 3406 eurot.

6. INVESTEERINGUTE TEOSTAMINE

Kõigi toimunud taotlusvoorude määratud toetuse summast on seisuga 10.04.2012 välja makstud 259 405 eurot, mis moodustab 27,6% määratud toetusest (tabel 8). Seejuures esimese taotlusvooru määratud toetuse summast oli samaks ajaks välja makstud 73,3%. Arvestades, et esimese vooru investeeringute tegemise tähtaeg lõppes 2011. aasta märtsis, siis ei saa väljamaksete protsenti lugeda heaks.

Tabel 8. Toetuste väljamaksmine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Heakskiidetud taotluste arv	Osaliselt või täielikult väljamakstud projektide arv	Väljamakstud toetussumma, eurot	Väljamakstud toetussumma osatähtsus määratud toetussummast, %	Teostatud ja väljamakstud investeeringute omafinantseeringu osatähtsus, %
I taotlusvoor	17	13	72 374	73,3%	62,8%
II taotlusvoor	34	17	154 102	60,3%	90,8%
III taotlusvoor	43	11	32 929	12,9%	32,6%
IV taotlusvoor	62	0	0	0,0%	0,0%
KOKKU	156	41	259 405	27,6%	67,2%

Toetust saanud 156 taotlusest on osalise või täieliku väljamakse saanud 41 (26,3% taotlustest). Nendest 25-1 (61,0%) moodustab väljamakstud toetuse summa rohkem kui 85% määratud toetuse summast. Esimese, teise ja kolmanda taotlusvooru toetuse saajate keskmine määratud toetuse summa oli 6 741 eurot. Seejuures nendel projektidel, millest vähemalt 85% on juba välja makstud, on keskmine määratud toetuse summa 7 314 eurot.

7. KOKKUVÕTE

Käesoleva rakendusanalüüsi eesmärgiks oli võrrelda meetme 1.5.3 neljanda taotlusvooru toetuse määramise tulemusi varasematega ja hinnata investeringute elluviimise aktiivsust. Samuti analüüsiti meetme sihttasemete saavutamise tõenäosust.

Neljandas taotlusvoorus kiideti heaks 62 taotlust, keskmine määratud toetuse summa oli 5 351, mis on mõnevõrra väiksem varasemate taotlusvoorude keskmisest. Neljandas taotlusvoorus said oma taotlusele heakskiidu 81,0% kordustaotlejatest, sama vooru taotluste keskmine heakskiit oli 96,5%. Neljanda taotlusvooru toetuse saajatest 28,3% olid saanud toetust ka eelnevatest voorudest. Kokku 15,3%-le toetuse saajatest on määratud toetus mitmes voorus.

Meetme 1.5.3 toetuse saajate kattuvus meetme 1.5.1 toetuse saajatega on suur, kuid MAK teiste meetmete toetuse saajatega on kattuvus väike.

MAK-is meetmele seatud sihttasemete analüüsist selgub, et toetuse abil taastatava kahjustatud metsa kogupind moodustab 2013 aasta sihttasemest vaid 25,4%. Sihttaseme vähese täitumise põhjuseks on eelkõige asjaolu, et perioodi jooksul, mil meetet on rakendatud, pole olnud laiaulatuslikke õnnetusi (tuulemurrud, metsatulekahjud).

Kõige suurem summa määratud toetusest kasutatakse uue metsakultuuri rajamiseks. Keskmine määratud toetuse summa uue metsakultuuri rajamisel oli 956 eurot ha kohta.

Seisuga 10.04.2012 on välja makstud 27,6% määratud toetuse summast ning väljamakse on saanud 26,3% heakskiidetud taotlustest. Meetme 1.5.3 lõpetatud projektide osatähtsus heakskiidetud projektidest on võrreldes teiste MAK meetmetega väike.